

der haren tegen te gaan, aan anderen diaphoretische enz. krachten!

Fam. LXXVI. BRYACEÆ. ENDL.

I. POLYTRICHUM L. *excl. sp.* — Capsula terminalis. Peristoma simplex brevissime 16—64-dentatum. Capsulae orificium membrana arida peristomatis dentibus prehensa tectum. Calyptra pilis deflexis hirsuta.

(580) I. P. COMMUNE BRID. Caule simplici, f. lineari-lanceolatis, perichaetialibusque superne setaceis, omnibus serrulatis; capsulae oblongo-tetraëdrae operculo pyramidato. *Groot Vrouwenhaar* F. B. Sept. II, 1. p. 131. — *Gr.* in de bosschen van Europa, Azië, N. Amer. ♀. — *Ic.* D. 11. fig. A.

G. D. De geheele plant: HERBA ADIANTI AUREI, POLYTRICHI seu MUSCI CAPILLACEI MAJORIS.

E. Zonder reuk en smaak.

W. Ligt zamentrekkend, oplossend, zweetdrijvend enz.?

G. In INFUSIE tegen borst-, milt-leverziekten. — Onlangs weder als emmenagogum aangeraden (1 dr. op 1 ℥ water tot 10 oncen gekookt; 'smorg. en 's av. de helft.).

De aanverwante soorten: P. FORMOSUM HEDW. *Bevallig Vrouwenh.* F. B. Sept. II, 1. p. 129, P. JUNIPERINUM DILL. *Geneverbladig V.* — F. B. t. a. p. p. 127, P. GRACILE MENZ. *Slank V.* — F. B. t. a. p. p. 129, enz. worden zonder twijfel met de eerste soort verwisseld. *Ic.* D. 11. B.

Vroeger waren nog officineel:

(581) FONTINALIS ANTIPYRETICA L. *Groot Bronnos* F. B. Sept. II, 1. p. 92 tegen longziekte.

(582) HYPNUM TRIQUETRUM L. *Driekantig Dekmos* F. B. Sept. t. a. p. p. 60. als MUSCUS VULGARIS, h.v. tegen kinkhoest.

(583) LESKEA SERICEA HEDW. *Zijdeachtige Leskia* F. B. Sept. t. a. p. p. 84; allen nu geheel vergeten.

Classis II. HEPATICÆ.

Fructificatio capsularis: capsulae terminales vel laterales, pedicellatae, sessiles vel frondi immersae, operculo destitutae. I-

loculares, polysporae sporis in plerisque filamentis spiraliter tortis (elateribus) intermixtis. — (K. I. 231).

De *Levermossen* zijn van de *bladmossen* door gebrek van het operculum gemakkelijk te onderscheiden, overigens in verspreiding en krachten gelijk.

Sommigen hebben geene duidelijk gescheiden steng en afzonderlijke bladen.

Eigenschappen zijn weinig. *Marchantia* weleer tegen leverziekten gebruikt, heeft daarvan aan de gansche Klasse den naam gegeven.

Fam. LXXVII. MARCHANTIACEÆ ENDL.

(584) MARCHANTIA POLYMORPHA L. *Veelvormige Marchantia* F. B. Sept. II, 1. p. 217. — Gr. over de gansche aarde. — Ic. D. 12. Van eigendommelijken reuk en zacht zamentrekkend, iets scherp, had als HERBA HEPATICÆ FONTANÆ seu LICHENIS STELLATI, in verstoppingen enz. eenige beroemdheid.

(585) M. CONICA L. Van gelijke kracht, heette LICHEN PETRÆUS LATIFOLIUS.

††. PLANTÆ CELLULARES APHYLLÆ.

Het weefsel is in geene duidelijke stengen en bladen gescheiden, maar vormt een blad- of steelvormig loof (*frons*).

Classis III. LICHENES.

Plantae aëreae, perennes, asymetricae, cellulis sphaeroideis, tubulosis, fibrosis, laxè aggregatis conflatae, strata duo componentibus. Thallus nunc irregulariter matrici instratus, gra-